

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.

U PRVIH SEDAM ZADATAKA JEDAN JE ODGOVOR TOČAN. ZAOKRUŽI SLOVO ISPRED TOČNOGA ODGOVORA.

1

1. Koliko približno iznosi razlika male i velike osi Zemljina elipsoida?
a) 11 km   b) 21 km   c) 31 km   d) 41 km

1

2. Koji još naziv koristimo za endogene procese?
a) kontinentalni procesi   b) oceanski procesi
c) unutarnji procesi   d) vanjski procesi

1

3. Koja grana geofizike proučava potrese?
a) geologija   b) seismologija   c) speleologija   d) stratigrafija

1

4. Koja se ljestvica koristi za mjerjenje količine oslobođene energije tijekom potresa?
a) Cancanijeva ljestvica   b) MCS ljestvica
c) Siebergova ljestvica   d) Richterova ljestvica

1

5. Koji je superkontinent postojao prije približno 200 milijuna godina?
a) Amazija   b) Gondvana   c) Pangea   d) Rodinija
1. Kako nazivamo povremene izvore sumporovodika u plinovitome stanju u blizini vulkana?
a) fumarole   b) gejziri   c) mofete   d) solfatare
1. Kojim procesom nastaju površinski i podzemni krški oblici?
a) abrazijom   b) egzaracijom   c) korazijom   d) korozijom

U SLJEDEĆEMU ZADATKU DVA SU ODGOVORA TOČNA. ZAOKRUŽI SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2

8. Koja dva kemijska elementa prevladavaju u građi Zemljine jezgre?
a) aluminij   b) magnezij   c) nikal   d) silicij   e) željezo

U SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA U PAROVIMA POJMOMA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA ZAOKRUŽI ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

1

9. Oceanska je kora uglavnom građena od **bazalta/vapnenca**, a kontinentska kora od **dolomita/granita**.

1

10. Litosferne se ploče gibaju **pravocrtno/rotacijski**, a gibaju se brzinom od nekoliko **centimetara/metara** godišnje.

1

11. a) Mjesto u unutrašnjosti Zemlje gdje nastaje potres nazivamo **epicentar/hipocentar**.
b) Havajska je vruća točka (*hot spots*) područje **unutar/uz rub** litosferne ploče.

1

12. a) Podizanje razine mora i pomicanje obale prema unutrašnjosti kopna u geologiji nazivamo **regresija/transgresija**.
b) U gornjem dijelu riječnoga toka dolina poprima oblik slova **U/V**.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM STUPCEM UPISOM JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU. TRI SE POJMA IZ DESNOGA STUPCA NE MOGU POVEZATI.

3

13. Poveži tip reljefa s njegovim načinom nastanka.

☐ antropogeni reljef	A) nastao radom čovjeka
☐ fluvijalni reljef	B) nastao radom leda
☐ glacijalni reljef	C) nastao radom mora (valova)
	D) nastao radom tekućice
	E) nastao radom vjetra
	F) nastao radom biljaka i životinja

U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI DESNI STUPAC S LIJEVIM STUPCEM UPISOM JEDNOGA SLOVA NA SVAKU CRTU ISPRED POJMOVA U LIJEVOME STUPCU.

1

14. Poveži vrste stijena prema postanku s njihovim nastankom.

☐ metamorfne stijene	A) nastaju hlađenjem i očvršćivanjem magme i/ili lave
☐ sedimentne stijene	B) nastaju preobrazbom drugih stijena
☐ eruptivne stijene	C) nastaju taloženjem materijala

U SLJEDEĆA TRI ZADATKA DOPUNI REČENICE.

2

15. Ostatke i otiske života iz geološke prošlosti nazivamo _____
(upiši pojam), a nastaju procesom _____ (upiši naziv procesa).

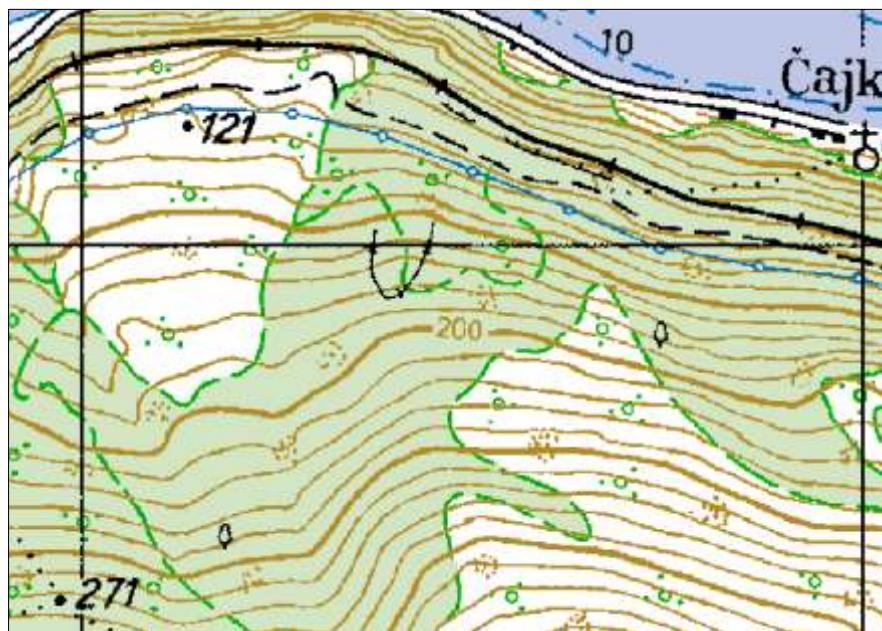
3

16. Eon koji traje i danas nazivamo _____, a dijeli se na ere. Eru u kojoj danas živimo nazivamo _____ i dijeli se na periode. Period u kojemu se danas nalazimo nazivamo _____.

1

17. Proces širenja pustinja zbog globalnoga rasta temperature zraka i čovjekova djelovanja nazivamo _____ (upiši pojam).

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA
TOPOGRAFSKE KARTE I DOPUNI REČENICE.**

- 2   18. Naziv je plave linije na priloženome isječku topografske karte koja se nalazi na vodenoj površini _____ . To je linija koje povezuje mesta s istom _____ .
- 3   19. Izohipsu na priloženome isječku topografske karte uz koju стои oznaka **200** nazivamo _____ izohipsa. S oznakom **200** povezuje se mjerna jedinica _____ . Visinsku razliku između izohipsa nazivamo _____ .

**SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI
REČENICU.**

- 2   20. Isprekidana linija kraka horizontalnog kuta (α) koja na vrhu ima crnu strelicu usmjerenu je u smjeru _____ (upiši naziv strane svijeta). Naziv je kuta između isprekidane linije kraka kuta (α) i smjera kretanja prema nekoj točki (objektu), u ovome slučaju crkvi _____ .

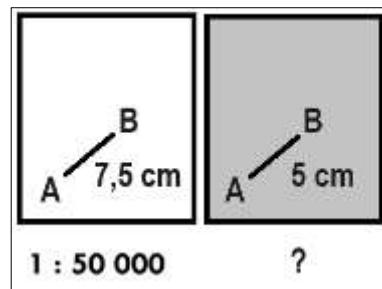
SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGLA CRTEŽA.

1

21. Na priloženome crtežu prikazane su dvije karte istoga prostora, ali različitoga mjerila. Odredi mjerilo desne karte s pomoću mjerila lijeve karte.

Mjerilo desne karte iznosi _____.

Prostor za računanje

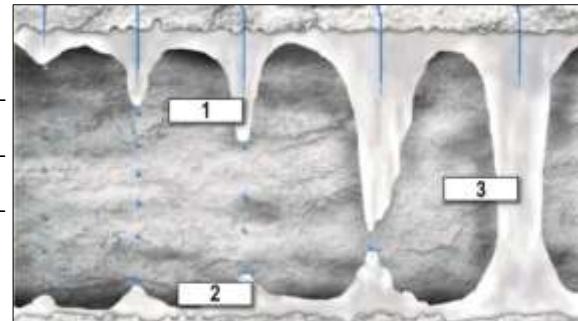

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGLA CRTEŽA I DOPUNI REČENICU.

3

22. Brojevima je na priloženome crtežu označen špiljski nakit. Na crte iza brojeva upiši odgovarajuće nazive.

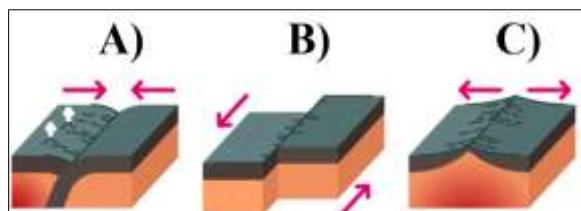
1. _____
2. _____
3. _____

1

23. Sige se prikazane na priloženome crtežu prema postanku ubrajaju u _____ stijene.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGLA CRTEŽA I DOPUNI REČENICE.

3

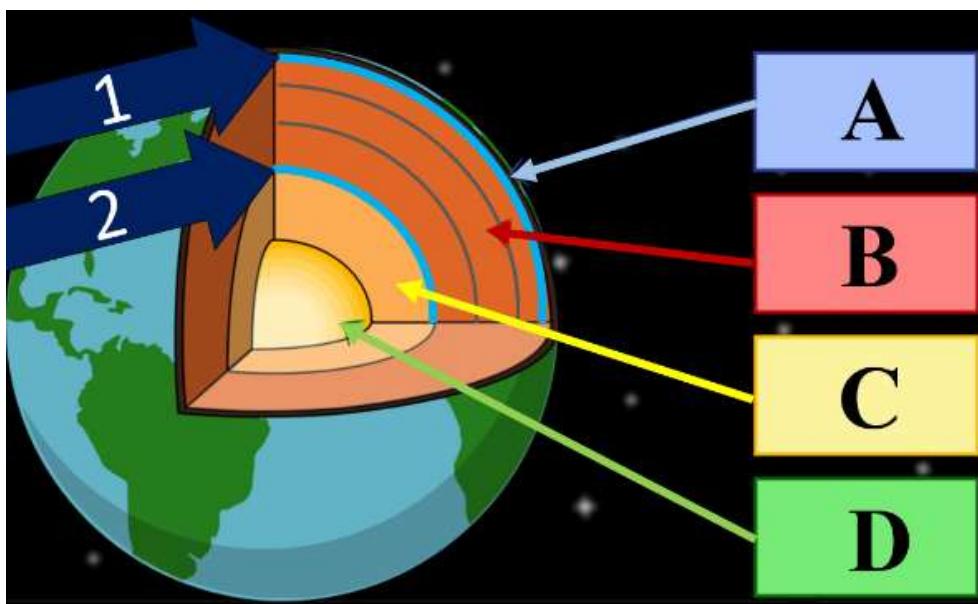
24. Na priloženome su crtežu prikazani tipovi granica litosfernih ploča.

- a) Planinski lanci uglavnom nastaju procesima koji su na priloženome crtežu označeni slovom _____ i slovom _____.

- b) Vulkanske se stijene na površini najčešće pojavljuju kod pokreta na granicama koje su na priloženome crtežu označene slovima A i C. Na crte iza slova upiši nazive tih pokreta.

- A _____, C _____

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOGA CRTEŽA I DOPUNI REČENICE.

3

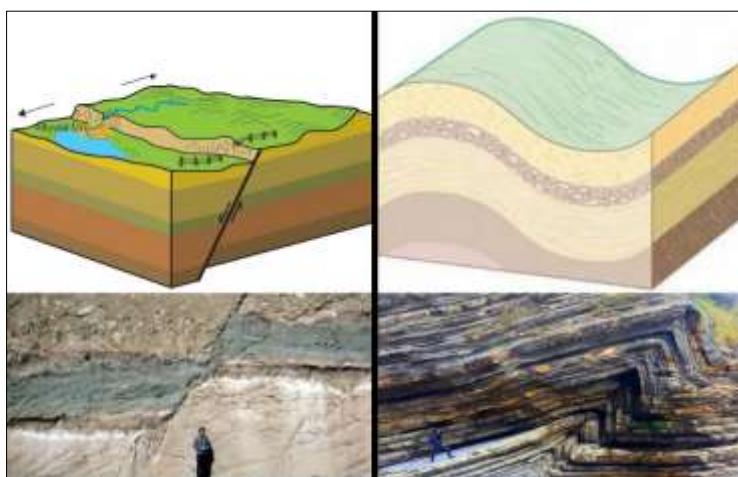
25. Zonu diskontinuiteta označenu na priloženome crtežu brojem **1** nazivamo _____,

a odvaja dijelove Zemljine unutrašnjosti čiji su nazivi _____ i _____.

1

26. Litosferne se ploče, između ostalog, kreću i zbog konvekcijskih strujanja koja se odvijaju u dijelu Zemljine unutrašnjosti. Taj dio Zemljine unutrašnjosti nazivamo _____ i na priloženome crtežu označen je slovom _____.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH CRTEŽA I FOTOGRAFIJA TE DOPUNI REČENICU.

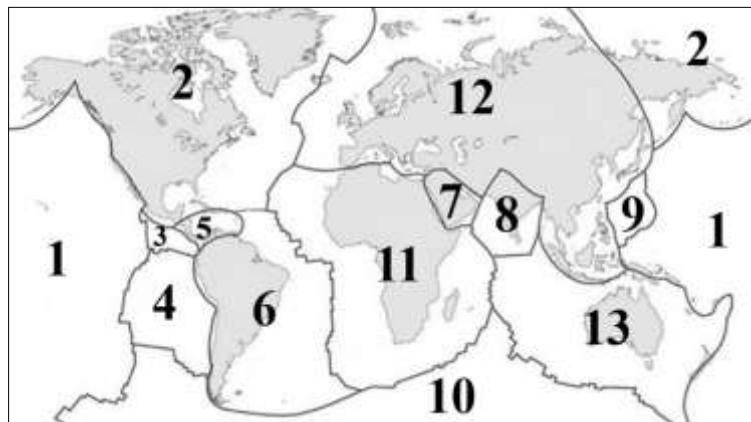

2

27. Naziv je strukturnoga elementa litosfere na lijevome crtežu odnosno na lijevoj fotografiji

_____, a naziv je strukturnoga elementa litosfere na desnome crtežu odnosno na desnoj fotografiji _____.

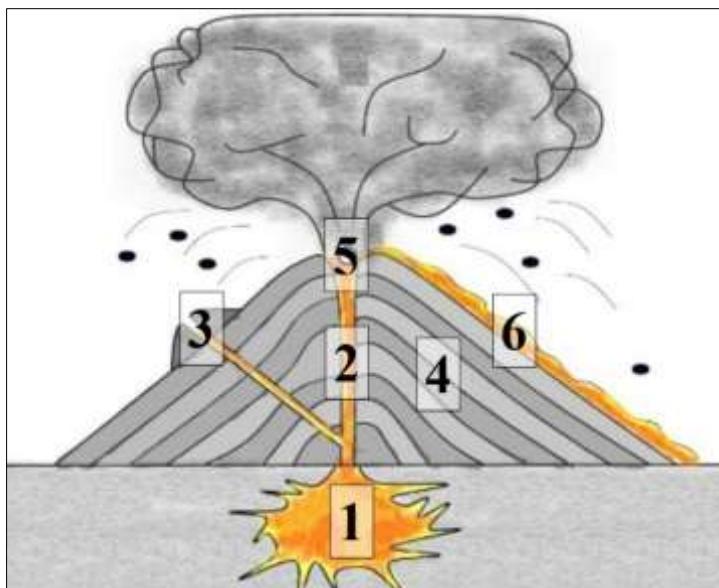
**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I
DOPUNI REČENICE.**

- 1** **28.** Pojas u kojemu se nalazi više od 75 % svih vulkana na svijetu okružuje litosfernu ploču koja je na priloženoj karti označena brojem _____. Ime je tega pojasa _____.

- 1** **29.** Republika Hrvatska nalazi se na litosfernoj ploči koja je označena brojem _____. Ime je te litosferne ploče _____.

**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENOOGA CRTEŽA I DOPUNI
REČENICE.**

- 1** **30.** Naziv je otvora na vrhu vulkana označenoga na priloženome crtežu brojem **5** _____.

- 3** **31.** Naziv je dijela vulkana označenoga na priloženome crtežu brojem **1** _____, dok su brojem **4** označeni slojevi _____ i _____ (*upiši nazive vulkanskoga materijala*).

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.
A KATEGORIJA STRUKOVNIH I UMJETNIČKIH ŠKOLA
TOČNI ODGOVORI

Bodovanje za sve zadatke: – boduju se samo točni odgovori
– dodatne upute o bodovanju nalaze se u tablici s točnim odgovorima.

Pri ispravljanju ispita priznaju se i odgovori u zgradama te uzimaju u obzir napomene u zgradama.

Odgovori koji nisu ispravljeni prema uputu za rješavanje vrijede nula bodova.

REDNI BROJ ZADATKA I BODOVI	NAČIN BODOVANJA I TOČNI ODGOVORI
od 1. do 7. zadatka:	
0 bodova za cijeli zadatak ako je zaokružen jedan ili više odgovora ili je uz jedan odgovor najmanje još jedan nepropisno ispravljen.	
0 bodova za svaki odgovor u kojemu je zaokruženo bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen.	
1. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
2. (1)	c <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
3. (1)	b <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
4. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
5. (1)	c <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
6. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
7. (1)	d <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
8. zadatak:	
0 bodova za cijeli zadatak ako su zaokružena tri i više odgovora ili je uz dva odgovora najmanje još jedan nepropisno ispravljen.	
0 bodova za svaki odgovor u kojemu je zaokruženo bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen.	
1 bod za jedan zaokružen točan odgovor bez obzira na to je li drugi odgovor netočno zaokružen, nepropisno ispravljen ili nije zaokružen.	
8. (2)	c; e <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
od 9. do 12. zadatka:	

0 bodova za svaki odgovor u kojemu je u paru zaokružen točan i netočan pojam ili je odgovor nepropisno ispravljen te ako su pojmovi označeni na koji drugi način osim zaokruživanjem.

9. (1)	Zaokruženo: bazalta; granita <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
10. (1)	Zaokruženo: rotacijski; centimetara <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
11. (1)	Zaokruženo: hipocentar; unutar <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
12. (1)	Zaokruženo: transgresija; V <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>

od 13. do 31. zadatka:

0 bodova za cijeli zadatak ako je na svim trima crtama upisan isti odgovor.

0 bodova za ona dva odgovora u kojima su na dvjema crtama upisani isti odgovori.

0 bodova za svaki odgovor u kojemu je na crtu upisano bilo što osim točnoga odgovora ili je odgovor nepropisno ispravljen.

13. (3)	Redom: A; D; B <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
14. (1)	Redom: B; C; A <i>Sva tri točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
15. (2)	Redom: fosili (okamine); fosilizacije (mineralizacije) (petrifikacije) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
16. (3)	Redom: fanerozoik; kenozoik; kvartar <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
17. (1)	Redom: dezertifikacija (opustinjavanje) <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
18. (2)	Redom: izobata; dubinom (dubinom mora; dubinom rijeka; dubinom jezera) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
19. (3)	Redom: glavna; metar; ekvidistanca (ekvidistancija) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
20. (2)	Redom: sjevera; azimut <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
21. (1)	1 : 75 000 <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
22. (3)	Redom: 1. stalaktit(i) 2. stalagmit(i) 3. stalagnat(i) (špiljski stup(ovi)) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
23. (1)	sedimentne (taložne) (kemijske) <i>Točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>
24. (3)	a) Bilo kojim redom: A; C <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i> b) Redom: podvlačenje (subdukcija); razmicanje (spreading) <i>Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod.</i>

25. (3)	Redom: Mohorovičićev diskontinuitet (Mohorovičićev sloj) (Mohorovičićeva zona) (MOHO sloj) (MOHO zona) (Mohorovičićeva ploha diskontinuiteta) <i>Točan odgovor vrijeđi jedan bod.</i> Bilo kojim redom: kora (Zemljina kora); (gornji) plašt (omotač) (Zemljin plašt) (Zemljin omotač) <i>Svaki točan odgovor vrijeđi jedan bod.</i>
26. (1)	Redom: plašt (omotač) (Zemljin plašt) (Zemljin omotač) (gornji plašt) (astenosfera); B <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod. Ne priznaje se odgovor donji plašt.</i>
27. (2)	Redom: rasjed ; bora <i>Svaki točan odgovor vrijeđi jedan bod.</i>
28. (1)	Redom: 1; Pacifički vatreni prsten (Tihooceanski vatreni prsten) (Vatreni prsten) (Ring of Fire) <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
29. (1)	Redom: 12; Euroazijska (tektonska/litosferna ploča) <i>Oba točna odgovora vrijede jedan bod.</i>
30. (1)	krater (grotlo) <i>Točan odgovor vrijeđi jedan bod.</i>
31. (3)	Redom: magmatsko ognjište (vulkansko ognjište) ; pepela (tufa) ; lave (magme) <i>Svaki točan odgovor vrijeđi jedan bod.</i>